

■ Ἀπὸ τὸ Ὁρθόδοξο Ἀγιολόγιο τῆς Ἀνατολῆς

Ὁ Ὅσιος Βιτάλιος † 11η Ἰανουαρίου

Ὁ Ὅσιος Βιτάλιος ἔπειτα ἀπὸ μακρόχρονη ἄσκησι στὴν Μονὴ τοῦ Ἀββᾶ Σερίδου († Μνήμη: 13η Αὐγούστου) στὴν Γάζα, μετέβη στὴν Ἀλεξάνδρεια, προκειμένου νὰ φροντίσῃ γιὰ τὴν σωτηρία τῶν παραστρατημένων γυναικῶν.

Κρατοῦσε τὸ δέκατο τῶν χρημάτων, τὰ ὁποῖα τοῦ ἀπέφερε τὸ ἐργόχειρό του γιὰ τὰ πρὸς τὸ ζῆν καὶ μετέβαινε τὸ ἴδιο βράδυ στὴν συνοικία τῶν *ιεροδούλων*. **Π**ρότεινε σὲ μία ἀπὸ τὶς δυστυχησμένες αὐτὲς ὑπάρξεις τὸ ὑπόλοιπο τῆς ἀμοιβῆς του, ὑπὸ τὸν ὄρο νὰ μὴ δοθῇ στὴν ἁμαρτία ἐκείνη τὴν νύκτα καὶ παρέμενε πλησίον τῆς ὡς τὸ πρῶτ, προσευχόμενος γιὰ τὴν σωτηρία τῆς. **Ὅ**ταν ἔφευγε, τὴν ἔβαζε νὰ τοῦ ὑποσχεθῇ, ὅτι δὲν θὰ διηγηθῇ σὲ κανένα τι ἔγινε.

Κατήγγειλαν στὸν Πατριάρχη Ἅγιο Ἰωάννη τὸν Ἐλεήμονα († Μνήμη: 12η Νοεμβρίου) τὴν διαγωγή τοῦ Μοναχοῦ, ὁ ὁποῖος ἐσκανδάλιζε συναναστρεφόμενος ἁμαρτωλὲς γυναῖκες. **Ὁ Ἅγιος** Ἰωάννης ὁμως δὲν ἔλαβε κανένα μέτρο ἐναντίον του.

Κατὰ τὴν κοίμησι τοῦ Βιταλίου ἓνας δαιμονισμένος θεραπεύθηκε καὶ ἀνακάλυψαν πλησίον τοῦ τιμίου σκηνώματος τοῦ Ἁγίου μία πλάκα, στὴν ὁποία ἦταν γραμμένο: «**Α**λεξανδρινοί, μὴ σπεύδετε νὰ κρίνετε, μέχρις ὅτου ἔλθῃ ἡ Ἡμέρα τοῦ Κυρίου».

Μεγάλος ἀριθμὸς ἐκδιδομένων γυναικῶν, οἱ ὁποῖες εἶχαν μετανοήσει μέσῳ τῆς εὐσπλαγχνίας καὶ τῶν προσευχῶν αὐτοῦ, διεκήρυξε

τότε τὶς ἀγαθοεργίαι τοῦ Βιτάλιου καὶ σύσσωμος ἢ πόλις τὸν ἐτίμησε καὶ τὸν ἐκήδευσεν λαμπρῶς.

* * *

Εἷς Ἅγιος καὶ παλαιὸς ἐρημίτης, Βιτάλιος τὸ ὄνομα, ἀκούων τοῦ Πατριάρχου [Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ἐλεήμονος] τὰς ἀρετὰς καὶ μάλιστα, ὅτι δὲν κατέκρινέν τινα, ἐξῆλθεν ἀπὸ τὴν Μονὴν τοῦ Ἀββᾶ Σερίδωνος, εἰς τὴν ὁποίαν ἐμόναζε καὶ ἦλθεν εἰς Ἀλεξάνδρειαν, διὰ νὰ τὸν δοκιμάσῃ, ἐὰν εὐκόλως ἐσκανδαλίζετο.

Μετήρχετο λοιπὸν ὁ Βιτάλιος μίαν πολιτείαν πολὺν αἰσχρὰν καὶ σκανδαλώδη εἰς τὸ φαινόμενον, εἰς δὲ τὸν Θεόν, τὸν βλέποντα τὰ κρυπτὰ τῆς καρδίας, πολλὰ εὐάρεστον· ἦτοι, εἰσελθὼν εἰς τὴν πόλιν, ἔγραψεν ὅλας τὰς πόρναις εἰς ἓνα χαρτίον καὶ δουλεύων τὸ ἐργόχειρόν του, ἐλάμβανε δέκα ὀβολοὺς τὴν ἡμέραν, ἀπὸ τοὺς ὁποίους ἔδιδε τὸν ἓνα καὶ ἔπαιρνε λουμπινάρια καὶ ἔτρωγε, τὰ δὲ ἐπίλοιπα ἔδιδε καθ' ἐκάστην ἑσπέραν καὶ εἰς μίαν πόρνην, λέγων εἰς αὐτήν· **«Διὰ τὸν Κύριον, μὴ ἀμαρτήσῃς ἀπόψε μὲ τινα καὶ λάβε αὐτὰ τὰ δηνάρια»**. Ἐκεῖνος δὲ προσηύχετο διὰ τὴν σωτηρίαν αὐτῆς ὅλην τὴν νύκτα καὶ τὸ πρωῒ ἀνεχώρει ὀρκίζων αὐτήν νὰ μὴ ὁμολογήσῃ τινὸς τὴν πράξιν του.

Οὕτω λοιπὸν ἔκαμνεν ὁ Βιτάλιος ἐπὶ ἡμέρας πολλὰς, πηγαίνων πότε εἰς μίαν, πότε εἰς ἄλλην, ἕως ὅτου μία ἀπ' ἐκείνας τὸ ὁμολόγησεν. **Ὁ** δὲ Ὅσιος ἐσκανδαλίσθη τόσον, ὥστε ἔκαμε πρὸς Κύριον δέησιν καὶ ἐδαιμονίσθη ἢ πόρνη, διὰ νὰ φοβηθοῦν αἱ ἄλλαι νὰ σιωπήσωσι.

Πολλοὶ δὲ τὸν κατεδίκαζαν, ὅτι ἐσκανδάλιζε τοὺς ἀνθρώπους. **Ὁ** δὲ ἀπεκρίνατο· **«Δὲν ἔχω τάχα καὶ ἐγὼ σάρκα ὅπως καὶ σεῖς ἢ δὲν εἶναι καὶ οἱ Μοναχοὶ ἄνθρωποι;»**. Τινὲς δὲ τοῦ ἔλεγον· **«Ἄφες τοῦτο τὸ Σχῆμα λοιπὸν καὶ λάβε μίαν γυναῖκα, νὰ μὴ δώσῃς ἀπολογίαν τῷ Θεῷ διὰ τόσας ψυχὰς, τὰς ὁποίας σκανδαλίζεις»**. **Ὁ** δὲ μετ' ὀργῆς ἀπεκρίνατο· **«Πάρετε τοῦ λόγου σας, ἐγὼ δὲν παίρνω γυναῖκα, νὰ ἔχω φροντίδας καὶ βάσανα πῶς νὰ τὴν τρέφω· ἀφῆτέ με καὶ δὲν εἴσθε σεῖς κριταὶ μου, ἔχομεν τὸν κοινὸν Δεσπότην, Ὅστις θέλει κρίνει τὸν κόσμον καὶ θέλει δώσῃ ἐκάστῳ κατὰ τὰ ἔργα του»**.

Βλέποντες οἱ ἐπίτροποι τῆς Ἐκκλησίας τοῦτο τὸ σκάνδαλον, ἀνήγγειλαν τῷ Πατριάρχῃ τὰ λόγια καὶ ἔργα τοῦ Μοναχοῦ, καθὼς τὰ ἤκουσαν ἐκ τοῦ στόματος αὐτοῦ.

‘Ο Θεὸς ὁμῶς ἐφώτισεν τὸν Ἅγιον καὶ δὲ τοὺς ἐπίστευσεν... Ὁθεν εἶπεν αὐτοῖς· «Σιωπᾶτε· δὲν ἤξεύρετε τὶ ἔκαμεν ὁ βασιλεὺς Κωνσταντῖνος εἰς τὴν ἐν Νικαῖα Σύνοδον, εἰς τὴν ὁποίαν ἐγκαλέσθησαν δύο σκανδαλοποιοὶ κληρικοὶ καὶ ἔδωκεν ὁ ἕνας τοῦ ἄλλου ἐγγράφως ἐγκλήματα, τὰ ὁποῖα ὅταν εἶδεν ὁ ἀοίδιμος βασιλεὺς ὅτι ἦσαν ἀλήθεια, τὰ ἔκαυσε ἐνώπιον πάντων λέγων αὐτοῖς· “ἐπ’ ἀληθείας, ἐὰν ἔβλεπα μὲ τοὺς ὀφθαλμούς μου τινὰ ἱερέα ἢ μοναχὸν ἀμαρτάνοντα, θὰ τὸν ἐσκέπαζα νὰ μὴ τὸν ἴδῃ ἄλλος τις”»· ».

Οὕτω λοιπὸν ὁ μὲν Πατριάρχης ἀπεδίωξεν αὐτοὺς μὲ ὅμοια λόγια, ὁ δὲ Βιτάλιος ἐσπούδαζε τὴν ἄνωθεν πρᾶξιν καὶ διὰ νὰ λυτρωθῇ τῆς κενοδοξίας, δὲν ἤθελε νὰ φανερώσῃ τὴν ἀρετὴν του, μόνον ἐδέετο τοῦ Θεοῦ νὰ τὴν ἀποκαλύψῃ τινὸς μετὰ τὸν θάνατόν του. Μὲ τὸν τρόπο τοῦτο ἔφερε πόρνας πολλὰς εἰς μετάνοιαν, ὅτι βλέπουσαι τοῦτον νὰ κλαίῃ καὶ νὰ προσεύχεται διὰ τὴν ψυχὴν των ὅλην τὴν νύκτα, κατενύγοντο, καὶ πολλὰ ἀφήκαν τὴν ἀμαρτίαν καὶ ἄλλαι μὲν ὑπανδρεύθησαν, ἄλλαι δὲ ἐπῆγαν εἰς Μοναστήριον.

Πρωῖαν δὲ τινα ἐξερχόμενος, ὁ Βιτάλιος ἀπὸ μίαν πόρνην, τὸν ὑπήντησεν εἰς κακὸς ἄνθρωπος, ὅστις εἰσήρχετο νὰ πορνεύσῃ καὶ τοῦ δίδει ἕνα ἰσχυρότατον ράπισμα, λέγων· «Πλάνε καὶ ἀπατεῶν ψευδομοναχέ, ἕως πότε δὲν διορθώνεσαι, νὰ μετανοήσῃς τὴν ἀνομίαν σου;». Ὁ δὲ εἶπεν αὐτῷ· «Πίστευσόν μοι, ὅτι ἐγὼ θέλω σοῦ ἀναποδώσει τοιοῦτον ράπισμα, ὥστε νὰ συναχθῇ εἰς τὰς φωνάς σου ὅλη ἡ Ἀλεξάνδρεια».

Εἰς ὀλίγον καιρὸν, εὐρισκόμενος εἰς τὸ κελλίον αὐτοῦ ὁ Ὅσιος, παρέδωκε τὴν ἀγίαν αὐτοῦ ψυχὴν εἰς χεῖρας Θεοῦ καὶ παρευθὺς ἐπῆγεν εἰς δαίμων εἰς σχῆμα Αἰθίοπος σκοτεινοῦ καὶ ζοφερωτάτου καὶ δίδει ἕνα φοβερῶτατον ράπισμα ἐκείνου, ὅστις ἐκτύπησε τὸν Ὅσιον καὶ τοῦ λέγει εἰς ἐπήκοον πάντων· «Τοῦτο τὸ ράπισμα σοῦ στέλλει ὁ Ἀββᾶς ὁ Βιτάλιος». Καὶ εὐθὺς ἐδαιμονίσθη.

Πεσὼν ὅθεν ἐπὶ τῆς γῆς, ἤφριζε τὸ στόμα καὶ ἐξέβαλε τόσον μεγάλας φωνάς, ὥστε συνηθοίσθη ὅλη ἡ χώρα, κατὰ τοῦ Ἁγίου τὴν πρόρρησιν, καὶ οὕτω βοῶν ἔμεινε ὡς ἀποθαμμένος. Ἠκούσθη δὲ ὁ κτύπος τοῦ ραπίσματος μακρὰν ὡς τόξου βολήν, καὶ μετὰ πολλὴν ὥραν ἐγερθεὶς ὁ δαιμονιζόμενος, ἐξέσχιζε τὰ ἱμάτια αὐτοῦ καὶ ἀπελθὼν εἰς τὸ ἅγιον Λεῖψανον ἐβόα ταῦτα· «Σπλαγχνίσου με, Ἀββᾶ Βιτάλιε, δοῦλε τοῦ Θεοῦ, ὅτι ἔπταισα». Τότε ἔπεσε πάλιν εἰς τὴν γῆν ἀφρίζων καὶ τρίζων τοὺς ὀδόντας.

Εἰσελθόντες δὲ τινες εἰς τὸ κελλίον εὔρον ἀποθαμμένον τὸν Ὅσιον καὶ ἴστατο γονατιστός, ὥσπερ νὰ ἔκαμνε προσευχήν, ἔχων πρὸς οὐρανὸν ὑψωμένας τὰς χεῖρας καὶ τὸ πρόσωπον, καὶ ἔμπροσθεν

αὐτοῦ ἦτο γράμμα καὶ ἔλεγεν· «Ἄνδρες Ἀλεξανδρεῖς, μὴ κρίνετε πρὸ καιροῦ, ἕως νὰ ἐλθῇ ὁ δίκαιος ἀπάντων Κριτῆς». Ὁμολόγησε δὲ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ ὀ δαιμονιζόμενος, καὶ τὴν τοῦ Ἁγίου πρόρρησιν.

Ἔδραμον λοιπόν τινες καὶ ἀνήγγειλαν ταῦτα εἰς τὸν Πατριάρχην, ὅστις ἤλθε μὲ ὄλους τοὺς κληρικούς εἰς τὸ ἅγιον Λεῖψανον καὶ ἰδὼν ἐκεῖνο τὸ γράμμα, ἐχάρη πολὺ καὶ ἐβόησεν· «Εὐλογητὸς ὁ Θεός, ὅτι δὲν ἐπίστευσα τῶν σῶν κατηγορῶν, οὔτε σὲ ἔκρινα, ὅτι, ἐὰν ἤθελα τοὺς πιστεύσει, ἐλάμβανα τὸ ράπισμα, ὅπερ αὐτὸς ὁ δαιμονιζόμενος ἔλαβε».

Μετὰ ταῦτα ἠκούσθη ἡ φήμη αὕτη εἰς ὄλην τὴν πόλιν, καὶ ἤλθεν ὄχλος πολὺς, ἐξόχως δὲ ἐκεῖνοι αἱ πόρνοι, τὰς ὁποίας εἶχε κάμει νὰ μετανοήσουν, καὶ ἐβαστοῦσαν κηρία δακρυροῦσαι καὶ λέγουσαι· «Οὐαὶ ἡμῖν ταῖς ἁμαρτωλαῖς, ὅτι τὴν σωτηρίαν μας ἀπώλεσαμεν». Τότε ὠμολόγησαν ἐνώπιον πάντων, ὅτι ἐκεῖνος δὲν ἠμάρτανε μὲ αὐτάς, ἀλλὰ τὰς ἐδίδασκε νὰ ἀφήσουν τὴν βδελυρὰν πρᾶξιν καὶ ὄλην τὴν νύκτα μετὰ δακρύων ὑπὲρ αὐτῶν προσηύχετο.

Ἀφοῦ λοιπὸν ἔθαψαν τὸ ἅγιον Λεῖψανον, ἐπῆγεν εἰς τὸ μνημα καὶ ἔκλαιεν ὁ δαιμονισθεὶς, ἕως οὗ ἐσυγχώρησεν αὐτὸν ὁ Θεὸς καὶ ἐξῆλθεν ἀπ' αὐτοῦ τὸ δαιμόνιον. Ὁθεν, βλέπων τὴν δικαιοσύνην καὶ εὐσπλαγχνίαν τοῦ Θεοῦ, ἠρνήθη τὸν κόσμον καὶ ἀπῆλθεν εἰς τὸ Μοναστήριον τοῦ Ἀββᾶ Σερίδωνος, ἔνθα καλῶς ἀγωνισάμενος εἰς τὸ κελλίον τοῦ Ἀββᾶ Βιταλίου, ἐτελείωσε τὸν βίον ἐνάρετα.

Ὁ δὲ μακάριος Ἰωάννης ἐδόξασε τὸν Κύριον, ὅτι δὲν τὸν ἀφῆκε νὰ πταίῃ εἰς τοιαύτην κατὰ τοῦ Ὁσίου κατάκρισιν καὶ διὰ ταύτην τὴν αἰτίαν τοῦ Βιταλίου πολλοὶ διωρθώθησαν καὶ πλέον δὲν κατέκρινον.

Πολλὰ δὲ σημεῖα καὶ θαύματα ἐποίησεν ὁ Θεὸς εἰς τὸν τάφον τοῦ Βιταλίου καὶ πολλοί, διὰ πρεσβειῶν αὐτοῦ, ἀπὸ διαφόρους ἀσθενείας ἐθεραπεύθησαν.

Ἀπὸ τότε δὲ καὶ ἔμπροσθεν ἐφυλάττετο ὁ μακάριος Ἰωάννης περισσότερο ἀπὸ τὴν κατάκρισιν καὶ οὐδαμῶς ἤκουε τοὺς καταλαλοῦντας.

Τῷ δὲ ἐν Τριάδι Παναγίῳ Θεῷ, τῷ ἐνδοξαζομένῳ ἐν τοῖς Ἁγίοις Αὐτοῦ, προσκύνησις καὶ εὐχαριστία, εἰς τοὺς αἰῶνας τῶν αἰῶνων. Ἀμήν!

(*) Νέος Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ Ἱερομονάχου Μακαρίου Σιμωνοπετρίτου, τ. Ε', Ἰανουάριος, σελ. 132-133, ἐκδόσεις «Ἰνδικτος», Ἀθῆναι 2005. • Ὁ Μέγας Συναξαριστὴς τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ὑπὸ Μοναχοῦ Βίκτωρος Ματθαίου, τ. ΙΑ', Νοέμβριος, σελ. 309-311, ἐκδ. Α', 1950. • Ἐπιμέλ. ἡμετ.